

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลของ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับสารนิเทศ ในด้านช่องทาง สารนิเทศที่ได้รับ และความถี่ในการรับสารนิเทศ ส่วนการเผยแพร่สารนิเทศศึกษาในด้านการจัด กิจกรรม สื่อที่ใช้เผยแพร่ และประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่สารนิเทศ รวมถึง ปัญหาในการรับและการเผยแพร่สารนิเทศ

การวิจัยตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่รับสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจากหน่วยงานราชการ โดยเป็นสารนิเทศเกี่ยวกับตารางการออกอากาศ
2. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยใช้สื่อบุคคล และมีประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ในการรับสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมบรรณารักษ์ ประสบปัญหาด้านช่องทางในการรับสารนิเทศในระดับมาก และในการเผยแพร่สารนิเทศประสบ ปัญหาการจัดกิจกรรมในระดับมากเช่นกัน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 262 ชุดปรากฏว่าสามารถเก็บ รวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน 238 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.84 และเป็นแบบสอบถามฉบับ สมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 222 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.73

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประเภทห้องสมุดประชาชนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับผิดชอบดำเนินงานจัดการศึกษาตามโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในห้องสมุดประชาชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่

ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดประชาชนอำเภอจำนวน 192 แห่ง รองลงมาเป็นห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี 17 แห่ง และห้องสมุดประชาชนจังหวัด 13 แห่ง โดยกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานตอบแบบสอบถามแห่งละ 1 คน

1.2 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด รองลงมามีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ และจำนวนน้อยที่สุดมีเพียง 1 คน เป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ส่วนตำแหน่งอื่นๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ ได้แก่ เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ครูอาสา เจ้าหน้าที่ธุรการและลูกจ้างประจำ

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.23) มีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ รองลงมา (ร้อยละ 23.08) เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.69) เป็นเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.95) มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด รองลงมา (ร้อยละ 23.53) เป็นบรรณารักษ์ และน้อยที่สุดมีเท่ากัน (ร้อยละ 5.88) เป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 40.10) มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด รองลงมา (ร้อยละ 24.48) เป็นบรรณารักษ์ และน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.15) เป็นตำแหน่งอื่นๆ

1.3 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาและมีจำนวนเท่ากันสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและอนุปริญญา ส่วนจำนวนน้อยที่สุดสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน (ร้อยละ 100.00) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.24) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาและเป็นจำนวนน้อยที่สุดมีเท่ากัน (ร้อยละ 5.88) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและอนุปริญญา ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.46) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาและมีเท่ากัน (ร้อยละ 6.25) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและอนุปริญญา ส่วนจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.04) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2. การรับสารนิเทศของบรรณารักษ์

2.1 แหล่งที่รับสารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งที่บรรณารักษ์รับสารนิเทศ (ตารางที่ 6) ปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 211 คน (ร้อยละ 95.05) รับสารนิเทศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 153 คน (ร้อยละ 68.92) รับสารนิเทศจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด/ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 0.90) รับสารนิเทศจากแหล่งอื่นๆ คือ ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานราชการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากห้องสมุดประชาชนเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ภายใต้สังกัดของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดังนั้นเมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนผลิตสารนิเทศใหม่ๆ เกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกล ย่อมต้องแจกจ่ายสารนิเทศเหล่านั้นไปยังหน่วยงานต่างๆ ภายในกรมด้วยทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทุกประเภทมีโอกาสได้รับสารนิเทศอย่างเท่าเทียมกัน

แหล่งที่บรรณารักษ์รับสารนิเทศรองลงมาจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนคือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด/ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากหน่วยงานทั้งสองระดับได้รับสารนิเทศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วจึงได้เผยแพร่สารนิเทศนั้นต่อไปยังห้องสมุดอื่น ๆ

การได้รับสารนิเทศจากแหล่งที่เป็นหน่วยงานเอกชนนั้นมีปริมาณน้อยกว่าเนื่องจากหน่วยงานเอกชนคือ มูลนิธิไทยคมมีงบประมาณจำกัด ไม่สามารถส่งสารนิเทศไปได้ครบทุกห้องสมุด ส่วนสำนักพิมพ์เอกชนที่เผยแพร่สารนิเทศไปสู่บรรณารักษ์ก็เพื่อประโยชน์ในการจำหน่ายสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน จึงไม่สามารถจัดส่งได้ครอบคลุมเช่นกัน

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อที่หนึ่งที่ตั้งไว้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่รับสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจากหน่วยงานราชการจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 สารนิเทศที่ได้รับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารนิเทศที่บรรณารักษ์ได้รับ (ตารางที่ 7) ปรากฏว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 220 คน (ร้อยละ 99.09) รับคู่มือชมรายการ/ตารางออกอากาศ รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 153 คน (ร้อยละ 68.92) รับชุดฝึกอบรม/คู่มือฝึกอบรม และจำนวนน้อยที่สุด

11 คน (ร้อยละ 4.95) รับสารนิเทศอื่นๆ ได้แก่ รายการหนังสือ หรือรายการวีดิทัศน์ประกอบการศึกษาทางไกล จดหมายข่าว ETV และวารสารการศึกษาผ่านดาวเทียม

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทส่วนใหญ่ รับคู่มือชมรายการ/ตารางออกอากาศเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ได้รับสารนิเทศที่เป็นคู่มือชมรายการ/ตารางออกอากาศ เนื่องจากเป็นสารนิเทศที่หน่วยงานหลายหน่วยงานได้ผลิตขึ้นแจกจ่าย โดยเฉพาะจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ คู่มือชมรายการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจะมีสรุปแนวคิดเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการชมรายการและตารางออกอากาศของศูนย์เทคโนโลยีทางไกลไทยคม

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อที่หนึ่งที่ตั้งไว้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่รับสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจากหน่วยงานราชการ โดยเป็นสารนิเทศเกี่ยวกับตารางออกอากาศจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ช่องทางการรับสารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการรับสารนิเทศของบรรณารักษ์ (ตารางที่ 9) ปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 214 คน (ร้อยละ 96.40) รับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ รองลงมาบรรณารักษ์ จำนวน 207 คน (ร้อยละ 93.24) รับสารนิเทศจากสื่อบุคคลและจำนวนน้อยที่สุดคือ 193 คน (ร้อยละ 86.94) รับสารนิเทศจากสื่อโสตทัศน์

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ขณะที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีจำนวนเท่ากันรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน สื่อโสตทัศน์ และสื่อเฉพาะกิจ ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า สื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการเผยแพร่สารนิเทศให้กับผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม ในการศึกษาครั้งนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ผลิตสื่อเฉพาะกิจหลายรูปแบบ เช่น แผ่นพับ หนังสือคู่มือ เอกสารแนะนำประกอบ เป็นต้น เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนได้ศึกษาเป็นการเฉพาะ ดังนั้น บรรณารักษ์จึงต้องได้รับสื่อเหล่านี้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะ (2532) ที่พบว่าประชาชนเปิดรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนมากกว่าสื่อประเภทอื่น เดชา นันทพิชัย (2539) ที่พบว่าสื่อที่เกษตรกรส่วนใหญ่เปิดรับมากคือ สื่อมวลชน และชนสวาท หินเภาว (2539) ที่พบว่าเกษตรกรรับสารนิเทศจากสื่อบุคคลมากกว่าวิธีอื่น ส่วนผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า บรรณารักษ์

รับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจมากที่สุด ทั้งนี้การที่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้มีผู้ศึกษาไว้แล้วขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหลายประการ เช่น การศึกษาจากกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน กลุ่มประชากรของชุมพล รอดคำดี เป็นประชาชนทั่วไป ขณะที่กลุ่มประชากรของเดชา นันทพิชัย และชันสวาท หินเภาว เป็นเกษตรกร ถึงแม้ว่าจะศึกษากับกลุ่มประชากรเช่นเดียวกัน แต่ผลการศึกษาก็ยังแตกต่างกัน เช่น ผลการศึกษาของเดชา กับชันสวาท แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยอื่นๆ เช่น อาชีพ รายได้ การศึกษา ล้วนมีผลต่อการรับสารนิเทศ

2.3.1 ช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล (ตารางที่ 10) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 197 คน (ร้อยละ 95.17) รับสารนิเทศจากบุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 131 คน (ร้อยละ 63.29) รับสารนิเทศจากวิทยากรพิเศษ และจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน (ร้อยละ 0.97) รับสารนิเทศจากสื่อบุคคลอื่นๆ คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากบุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากบุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นโครงการที่เพิ่งนำเข้ามาใช้กับการศึกษาของไทย และจากการศึกษาของภาวิณี พุฒิกิจ (2537) ที่พบว่า สถานที่ที่ผู้เรียนต้องการให้เป็นจุดติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณแห่งหนึ่งของชุมชนคือห้องสมุดประชาชน ดังนั้นเมื่อห้องสมุดประชาชนได้รับการเลือกให้เป็นจุดติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมแห่งหนึ่งในชุมชน บุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรง จึงต้องออกเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแก่บรรณารักษ์ในห้องสมุดประชาชน เพื่อบรรณารักษ์จะได้เผยแพร่ความรู้นั้นต่อไปยังประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนยังเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดังนั้น เพื่อติดตามผลความก้าวหน้าของโครงการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงต้องส่งบุคลากรออกนิเทศและให้ความรู้แก่บรรณารักษ์อย่างต่อเนื่อง

2.3.2 ช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน (ตารางที่ 11) บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่จำนวน 176 คน (ร้อยละ 88.89) รับสารนิเทศจาก

โทรทัศน์ รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 161 คน (ร้อยละ 81.31) รับสารนิเทศจากหนังสือพิมพ์ และจำนวนน้อยที่สุดคือ 87 คน (ร้อยละ 43.94) รับสารนิเทศจากวิทยุ

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากหนังสือพิมพ์ ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากโทรทัศน์

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากโทรทัศน์มากกว่าจากหนังสือพิมพ์ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า บรรณารักษ์ต้องเกี่ยวข้องกับ การใช้โทรทัศน์เพื่อรับชมรายการการศึกษาทางไกล ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบความพร้อมของสื่อโทรทัศน์ที่จะให้บริการแก่ผู้ใช้ หรือการทำสำเนารายการสารคดีที่น่าสนใจ จึงทำให้บรรณารักษ์มีโอกาสรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์มากเป็นพิเศษ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุมพล รอดคำดีและคณะ(2532) ที่พบว่า สื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับมากที่สุดคือ สื่อโทรทัศน์ ส่วนการรับสารนิเทศจากหนังสือพิมพ์เป็นอันดับรองลงมานั้น อาจเนื่องจากการที่บรรณารักษ์ต้องทำงานกับหนังสือพิมพ์ เช่น ทำกฤตภาค ทำบอร์ดข่าว ก็เป็นการอ่านหนังสือพิมพ์ไปในตัวโดยปริยาย ทั้งนี้ในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีข่าวหน้าการศึกษาซึ่งมักเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมหรือข่าวห้องสมุดประชาชน เช่น หน้าข่าวการศึกษาของหนังสือพิมพ์ข่าวสด มติชน เดลินิวส์ เป็นต้น นอกจากนี้ห้องสมุดทุกแห่งยังบอกรับหนังสือพิมพ์มาไว้ประจำอยู่แล้ว และบรรณารักษ์ทุกคนอาจจะอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ทั้งนี้เพราะเป็นสื่อที่เปิดรับได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว มีเนื้อหาหลากหลาย เลือกอ่านเวลาใดก็ได้

2.3.3 ช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์ (ตารางที่ 12) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 157 คน (ร้อยละ 81.35) รับสารนิเทศจากวิทยุทัศน์ รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 108 คน (ร้อยละ 55.96) รับสารนิเทศจากเทปเสียง และจำนวนน้อยที่สุดคือ 45 คน (ร้อยละ 23.32) รับสารนิเทศจากภาพยนตร์

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากวิทยุทัศน์เช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากวิทยุทัศน์ ทั้งนี้เนื่องจากสรุปผลการดำเนินงานการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ปี พ.ศ. 2537-2540 ของศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2540) พบปัญหาในด้านการกระจายสื่อยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงพื้นที่ในชนบท กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงเร่งรัดแก้ไขปัญหานี้ โดยจัดสำเนา

เทพรายการต้นฉบับมอบให้ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ดังนั้น สื่อโสตทัศนที่บรรณารักษ์ได้รับมากที่สุดจึงเป็นสื่อวีดิทัศน์

นอกจากนี้ การที่สื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง สามารถให้ความรู้และการศึกษาค้นคว้าสมบูรณ์แบบแก่นักเรียนนอกระบบโรงเรียน และความต้องการในการใช้ก็มาก ดังนั้น เป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ที่จะต้องจัดหา และเสาะแสวงหาสื่อประเภทนี้มาให้ และการที่ต้องดูแล ควบคุมการใช้ ตลอดจนต้องคัดเลือกด้วยตนเอง ทำให้โอกาสที่บรรณารักษ์จะได้รับสารนิเทศจากสื่อโสตทัศนประเภทวีดิทัศน์จึงมากตามไปด้วย อนึ่ง การที่วีดิทัศน์เป็นสื่อที่แจกจ่ายได้ง่าย ดังนั้นจึงสามารถทำสำเนาแจกจ่ายไปได้ทั่วถึง เมื่อแจกจ่ายไปตามห้องสมุดต่าง ๆ บรรณารักษ์จึงได้รับโดยตรง

2.3.4 ช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ (ตารางที่ 13) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 196 คน (ร้อยละ 91.59) รับสารนิเทศจากหนังสือคู่มือ รองลงมา บรรณารักษ์จำนวน 192 คน (ร้อยละ 89.72) รับสารนิเทศจากแผ่นพับ และจำนวนน้อยที่สุดคือ 159 คน (ร้อยละ 74.30) รับสารนิเทศจากรายงานการวิจัย/ประเมินโครงการ

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากเอกสารแนะนำประกอบ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากแผ่นโฆษณา และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากหนังสือคู่มือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ช่องทางการรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจนั้น โดยรวมแล้วบรรณารักษ์รับสารนิเทศจากหนังสือคู่มือมากที่สุด แต่เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด ผลปรากฏว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ได้รับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจแต่ละประเภทแตกต่างกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่อเฉพาะกิจแต่ละรายการแล้วปรากฏว่า จำนวนผู้ได้รับสารนิเทศจากสื่อแต่ละรายการมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก

2.4 ความถี่ในการรับสารนิเทศ

2.4.1 ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล (ตารางที่ 14) บรรณารักษ์จำนวนเท่ากันคือ 114 คน (ร้อยละ 55.07) รับสารนิเทศจากบุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับวิทยากรพิเศษด้วยความถี่ไม่แน่นอน รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 64 คน

(ร้อยละ 30.92) รับสารนิเทศจากบรรณารักษ์ด้วยตนเองด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอน และจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน (ร้อยละ 0.97) รับสารนิเทศจากสื่อบุคคลอื่นๆด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอนเช่นเดียวกัน

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทส่วนใหญ่ รับสารนิเทศจากสื่อบุคคลด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอนเช่นเดียวกัน

สาเหตุที่บรรณารักษ์รับสารนิเทศจากสื่อบุคคลด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอน อาจเนื่องจากสื่อบุคคลที่เผยแพร่สารนิเทศมายังบรรณารักษ์นั้นไม่ได้ดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การรับสารนิเทศของบรรณารักษ์เป็นไปด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอน

2.4.2 ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน

ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน (ตารางที่ 15) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 102 คน (ร้อยละ 51.52) รับสารนิเทศจากโทรทัศน์ด้วยความถี่ทุกวัน รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 73 คน (ร้อยละ 36.87) รับสารนิเทศจากหนังสือพิมพ์ด้วยความถี่ทุกวัน และจำนวนน้อยที่สุดคือ 55 คน (ร้อยละ 27.78) รับสารนิเทศจากวิทยุด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอน

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากหนังสือพิมพ์ด้วยความถี่ทุกวัน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากวิทยุด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอน และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากโทรทัศน์ด้วยความถี่ทุกวัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์รับสารนิเทศจากสื่อมวลชนด้วยความถี่ทุกวัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สื่อมวลชนเป็นสื่อที่เสนอสารนิเทศเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลบ่อยที่สุด ดังนั้นโอกาสที่บรรณารักษ์จะได้รับสารนิเทศจากสื่อแต่ละชนิดก็มีความเป็นไปได้มาก และมีข้อที่น่าสังเกตคือ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด หรือบรรณารักษ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่จะรับสารนิเทศจากหนังสือพิมพ์มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ทั้งนี้ต่างจากบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอ หรือบรรณารักษ์ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ซึ่งส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากโทรทัศน์มากกว่า

2.4.3 ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์ (ตารางที่ 16) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 98 คน (ร้อยละ 50.78) รับสารนิเทศจากวีดิทัศน์ด้วยความถี่ที่ไม่แน่นอน รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 73 คน (ร้อยละ 37.82) รับสารนิเทศจากเทปเสียงด้วย

ความถี่ไม่แน่นอน และจำนวนน้อยที่สุดคือ 40 คน (ร้อยละ 20.73) รับสารนิเทศจากภาพยนตร์ ด้วยความถี่ไม่แน่นอนเช่นเดียวกัน

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสาม ประเภทส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากวิทยุทัศน์ด้วยความถี่ไม่แน่นอนเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากสื่อ ไลต์ทัศน์ด้วยความถี่ไม่แน่นอน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สื่อไลต์ทัศน์เป็นสื่อที่ผู้ผลิตไม่ได้ผลิตสื่อ เผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ จึงอาจทำให้บรรณารักษ์ได้รับสารนิเทศอย่างไม่ต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

2.4.4 ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ (ตารางที่ 17) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 139 คน (ร้อยละ 64.95) รับสารนิเทศจากรายงานประจำปีด้วยความถี่ไม่แน่นอน รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 136 คน (ร้อยละ 63.55) รับสารนิเทศจากรายงาน การวิจัย/ประเมินโครงการด้วยความถี่ไม่แน่นอน และจำนวนน้อยที่สุดคือ 110 คน (ร้อยละ 51.40) รับสารนิเทศจากแผ่นพับ

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่ และมีจำนวนเท่ากันรับสารนิเทศจากเอกสารแนะนำประกอบกับรายงานประจำปีด้วยความถี่ไม่แน่นอน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน อำเภอรับสารนิเทศจากรายงานประจำปีด้วยความถี่ไม่แน่นอนเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับสารนิเทศจากสื่อ เฉพาะกิจด้วยความถี่ไม่แน่นอน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สื่อเฉพาะกิจได้รับการผลิตและจัดส่งมายัง บรรณารักษ์ไม่สม่ำเสมอ หรือบรรณารักษ์ได้รับสื่อชิ้นนั้นมาแต่ไม่ได้อ่านหรือศึกษา

3. การเผยแพร่สารนิเทศ

3.1 กิจกรรมที่จัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมเผยแพร่สารนิเทศ (ตารางที่ 18) บรรณารักษ์ ส่วนใหญ่จำนวน 216 คน (ร้อยละ 97.30) จัดกิจกรรมเผยแพร่สารนิเทศ ส่วนบรรณารักษ์จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.70) ไม่มีการจัดกิจกรรม โดยเป็น บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดจำนวน 3 คน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.25) และ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอจำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.05)

สำหรับเหตุผลห้องสมุดที่ไม่ได้จัดกิจกรรม เนื่องจาก อุปกรณ์รับสัญญาณของห้องสมุดชำรุด ห้องสมุดเพิ่งได้รับอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม บุคลากรที่ดำเนินงานการศึกษาทางไกลลาศึกษาต่อ และทางห้องสมุดยังไม่ได้แต่งตั้งบุคลากรทำหน้าที่แทนอย่างเป็นทางการ บรรณารักษ์จึงไม่ได้จัดกิจกรรมอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะแต่จัดกิจกรรมรวมเป็นส่วนหนึ่งของการบริการทั่วไป เช่น เปิดให้ชมรายการจาก ETV ตามแต่จะมีผู้ร้องขอ

3.2 ประเภทของกิจกรรมที่จัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทของกิจกรรมที่จัด (ตารางที่ 19) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 204 คน (ร้อยละ 94.44) จัดกิจกรรมพบกลุ่ม รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 191 คน (ร้อยละ 88.42) จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาตามอัธยาศัย และจำนวนน้อยที่สุดคือ 21 คน (ร้อยละ 9.72) จัดกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และกิจกรรมออกหน่วยอำเภอเคลื่อนที่ร่วมกับหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดจำนวนเท่ากันจัดกิจกรรมพบกลุ่มและกิจกรรมแนะแนวการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพบกลุ่มเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพบกลุ่ม และมีบรรณารักษ์ประมาณครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 51.38 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการ

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อที่สองที่ตั้งไว้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก บรรณารักษ์ไม่ได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการโดยตรง แต่เป็นการจัดรวมเข้ากับกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมพบกลุ่ม กิจกรรมส่งเสริมการใช้สื่อของห้องสมุด

3.3 สื่อที่ใช้เพื่อการเผยแพร่สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสื่อที่ใช้เพื่อการเผยแพร่สารนิเทศ (ตารางที่ 20) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 215 คน (ร้อยละ 99.53) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อบุคคล รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 214 คน (ร้อยละ 99.07) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และจำนวนน้อยที่สุดคือ 176 คน (ร้อยละ 81.84) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อโสตทัศน์

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่และ

มีจำนวนเท่ากันเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์กับสื่อบุคคล และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อบุคคล

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อที่สองที่ตั้งไว้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยใช้สื่อบุคคล จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3.1 การเผยแพร่สารนิเทศโดยการใช้อสื่อสิ่งพิมพ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ (ตารางที่ 21) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 182 คน (ร้อยละ 85.05) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้แผ่นพับ รองลงมา บรรณารักษ์จำนวน 139 คน (ร้อยละ 64.95) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้หนังสือ และจำนวนน้อยที่สุดคือ 84 คน (ร้อยละ 39.25) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้จุลสาร

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากันเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้แผ่นพับ หนังสือ และโปสเตอร์ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้แผ่นพับ และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้แผ่นพับเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นแผ่นพับเพื่อการเผยแพร่สารนิเทศมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชรา เติงรังสรรค์ (2530) ที่พบว่า วิธีการประชาสัมพันธ์ที่บรรณารักษ์ใช้มาก ได้แก่ การจัดทำสิ่งพิมพ์ทุกอย่างของห้องสมุดออกเผยแพร่

เหตุผลในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลในการเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์ (ตารางที่ 22) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 162 คน (ร้อยละ 75.70) เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพราะเป็นสื่อที่หาได้ง่าย สามารถผลิตได้เอง รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 147 คน (ร้อยละ 68.69) เลือกใช้เพราะคิดว่าสะดวกในการอ่าน และจำนวนน้อยที่สุดคือ 7 คน (ร้อยละ 3.27) เลือกใช้ด้วยเหตุผลอื่นๆ ได้แก่ เหมาะสมกับเวลาของผู้อ่าน ประชาชนสนใจ ได้รับแจกจากศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา และสื่อที่ผลิตขึ้นมาสามารถให้เป็นผลงานของบรรณารักษ์ได้

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากัน เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพราะเป็นสื่อที่สามารถแจกจ่ายได้อย่างรวดเร็ว

ทั่วถึง และคิดว่าเป็นสื่อที่สะดวกในการอ่าน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากัน เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพราะเป็นสื่อที่หาได้ง่าย สามารถผลิตได้เอง และคิดว่าเป็นสื่อที่สะดวกในการอ่าน ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพราะเป็นสื่อที่หาได้ง่าย สามารถผลิตได้เอง และคิดว่าเป็นสื่อที่สะดวกในการอ่าน

3.3.2 การเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อโสตทัศน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อโสตทัศน์ (ตารางที่ 23) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 148 คน (ร้อยละ 84.09) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้วีดิทัศน์ รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 104 คน (ร้อยละ 59.09) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้เทปเสียง และจำนวนน้อยที่สุดคือ 6 คน (ร้อยละ 3.41) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อโสตทัศน์อื่นๆ ได้แก่ หอกระจายข่าว และเสียงตามสาย

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากัน ใช้วีดิทัศน์และเทปเสียงในการเผยแพร่สารนิเทศ ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่ใช้วีดิทัศน์ในการเผยแพร่สารนิเทศเช่นเดียวกัน

เหตุผลในการเลือกใช้สื่อโสตทัศน์เพื่อการเผยแพร่สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลในการเลือกใช้สื่อโสตทัศน์ (ตารางที่ 24) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากันคือ 140 คน (ร้อยละ 79.55) เลือกใช้สื่อโสตทัศน์เพราะความสะดวกรวดเร็วในการใช้ และผู้รับสารนิเทศสามารถเห็นหรือฟังได้พร้อมกันคราวละมาก ๆ รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 83 คน (ร้อยละ 47.16) เลือกใช้เพราะสะดวกในการจัดเก็บและค้นหา และจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน (ร้อยละ 1.70) เผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อโสตทัศน์ด้วยเหตุผลอื่นๆ ได้แก่ ต้นสังกัดสั่งให้ และได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่น

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากันเลือกใช้สื่อโสตทัศน์เพราะสะดวกรวดเร็วในการใช้ และผู้รับสารนิเทศสามารถเห็นหรือฟังได้พร้อมกันคราวละมาก ๆ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ส่วนใหญ่เลือกใช้เพราะสะดวก รวดเร็วในการใช้เช่นเดียวกัน

3.3.3 การเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อบุคคล (ตารางที่ 25) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 197 คน (ร้อยละ 91.63) เผยแพร่สารนิเทศผ่านทางบุคลากรใน

หน่วยงานของตน รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 194 คน (ร้อยละ 90.23) เผยแพร่สารนิเทศผ่านทางผู้นำชุมชน และจำนวนน้อยที่สุดคือ 33 คน (ร้อยละ 15.35) เผยแพร่สารนิเทศผ่านทางสื่อบุคคลอื่นๆ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บุคลากรในหน่วยราชการด้วยกัน เพื่อนบอกต่อเพื่อน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครช่วยงานห้องสมุด และผู้นำเยาวชน

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่ เผยแพร่สารนิเทศผ่านทางนักเรียนที่เรียนการศึกษาทางไกลอยู่ก่อนแล้ว ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศผ่านทางบุคลากรในหน่วยงานของตน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศไปยังกลุ่มประชากรโดยผ่านทางบุคลากรในหน่วยงานของตนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมปอง อ้นเดช (2539) ที่พบว่า หน่วยงานภาครัฐใช้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งเป็นบุคลากรในหน่วยงานของตนเองในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์

เหตุผลในการใช้สื่อบุคคลเพื่อการเผยแพร่สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลในการใช้สื่อบุคคลเพื่อการเผยแพร่สารนิเทศ (ตารางที่ 26) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 161 คน (ร้อยละ 74.88) เผยแพร่สารนิเทศผ่านสื่อบุคคลเพราะเข้าถึงกลุ่มประชากรได้ทุกที่ ทุกเวลา รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 136 คน (ร้อยละ 63.26) เผยแพร่สารนิเทศผ่านสื่อบุคคลเพราะสามารถถ่ายทอดหรือบอกเล่าแทนบรรณารักษ์ได้ และจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน (ร้อยละ 0.93) เผยแพร่สารนิเทศผ่านสื่อบุคคลด้วยเหตุผลอื่นๆ คือ สื่อบุคคลสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง และบรรณารักษ์ได้รับความสะดวกกว่าการใช้สื่อประเภทอื่น

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศผ่านทางสื่อบุคคลเพราะเข้าถึงกลุ่มประชากรได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่และมีจำนวนเท่ากัน เผยแพร่สารนิเทศผ่านสื่อบุคคลเพราะสามารถถ่ายทอดหรือบอกเล่าแทนบรรณารักษ์ได้ และเข้าถึงกลุ่มประชากรได้ทุกที่ ทุกเวลา

3.4 ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่สารนิเทศ (ตารางที่ 27) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 208 คน (ร้อยละ 96.29) เผยแพร่สารนิเทศไปยังนักเรียนของ

กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทุกประเภท ทุกระดับ รองลงมาบรรณารักษ์จำนวน 186 คน (ร้อยละ 86.11) เผยแพร่สารนิเทศไปยังประชาชนทั่วไป และจำนวนน้อยที่สุดคือ 9 คน (ร้อยละ 4.16) เผยแพร่สารนิเทศไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มคนพิการ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เรียนหลักสูตรเพิ่มเติม อาสาสมัครอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และทหาร

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่ เผยแพร่สารนิเทศไปยังประชาชนทั่วไป บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีส่วนใหญ่ และมีจำนวนเท่ากัน เผยแพร่สารนิเทศไปยังนักศึกษาของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท ทุกระดับ กับประชาชนทั่วไป และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศไปยังนักศึกษาของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท ทุกระดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่มีกลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายในการเผยแพร่สารนิเทศคือ นักเรียนของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท ทุกระดับ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดประชาชนทั้งสองประเภทเน้นการจัดการศึกษาทางไกลระบบเปิดมากกว่าการจัดการศึกษาแบบเสริมและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพราะการจัดการศึกษาทางไกลระบบเปิดนั้น ผู้เรียนคือนักเรียนของกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการนี้บรรณารักษ์จะทำหน้าที่ให้คำแนะนำและให้การสนับสนุนด้านชุดการเรียน สื่อการสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียมด้วย นอกจากนี้สาเหตุอีกประการหนึ่งที่กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนคือ นักเรียนของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกลุ่มที่เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดประชาชนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังนั้น บรรณารักษ์จึงสามารถเผยแพร่สารนิเทศไปยังกลุ่มที่เข้ามาใช้ห้องสมุดมากที่สุดเป็นหลัก

ส่วนการที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเผยแพร่สารนิเทศไปยังประชาชนทั่วไปมากกว่า อาจจะเป็นเนื่องจากห้องสมุดประชาชนจังหวัดเน้นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าการจัดการศึกษาแบบเสริมและการจัดการศึกษาทางไกลแบบเปิด ซึ่งโดยทั่วไปลักษณะของการศึกษาตามอัธยาศัยจะไม่กำหนดกลุ่มประชากรอยู่แล้ว นอกจากนี้ การที่ห้องสมุดตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมือง กลุ่มผู้เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดจึงมีความหลากหลายมากกว่าห้องสมุดประชาชนอำเภอ และผู้ที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองมักมีระดับการศึกษาสูงกว่าในเขตอำเภอ จึงทำให้มีจำนวนนักศึกษานอกระบบน้อยกว่าด้วย

ถึงแม้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดจะเผยแพร่สารนิเทศไปยังประชาชนทั่วไปมากกว่าประชากรกลุ่มอื่น แต่โดยรวมแล้ว บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เผยแพร่สารนิเทศไปยังนักเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท ทุกระดับ

ดังนั้น สมมติฐานข้อที่สองที่ตั้งไว้ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยให้สื่อบุคคล และมีประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ปัญหาในการรับและการเผยแพร่สารนิเทศ

4.1 ปัญหาในการรับสารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการรับสารนิเทศ (ตารางที่ 28) โดยรวม ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทประสบปัญหาการรับสารนิเทศระดับปานกลางทุกด้าน โดยปัญหาด้านความถี่ในการรับสารนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.28$) รองลงมาเป็นปัญหาด้านสารนิเทศที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.00$) และปัญหาด้านช่องทางการรับสารนิเทศมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.98$) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทประสบปัญหาระดับปานกลางทุกด้าน โดยปัญหาด้านความถี่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นเดียวกัน

ดังนั้น สมมติฐานข้อที่สามที่ตั้งไว้ว่า ในการรับสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม บรรณารักษ์ประสบปัญหาด้านช่องทางการรับสารนิเทศในระดับมาก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สาเหตุที่ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานอาจเนื่องมาจาก บรรณารักษ์มีโอกาสเลือกรับสารนิเทศจากสื่อหลายประเภทไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล สื่อโสตทัศน์ สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ ดังนั้น การรับสารนิเทศจากช่องทางต่างๆ จึงไม่เป็นปัญหาสำหรับบรรณารักษ์ ทั้งนี้ต่างจากความถี่ในการรับสารนิเทศ ซึ่งบรรณารักษ์ไม่สามารถกำหนดความถี่ในการรับสารนิเทศได้เอง แต่ขึ้นอยู่กับผู้จัดส่งสารนิเทศด้วย

เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละเรื่อง (ตารางที่ 29) ผลปรากฏว่า โดยรวมแล้ว บรรณารักษ์ประสบปัญหาระดับปานกลางทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการออกอากาศทางวิทยุ โทรทัศน์ไม่เป็นไปตามตารางเวลาเป็นปัญหาระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$)

หากจำแนกตามประเภทห้องสมุด ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทประสบปัญหาระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกัน เพียงแต่ค่าเฉลี่ยสูงสุด

ของปัญหาแต่ละเรื่องของห้องสมุดทั้งสามประเภทมีความแตกต่างกัน คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ปัญหาเรื่องหนังสือพิมพ์ไม่มีคอลัมน์ประจำที่จะนำเสนอสารนิเทศของโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ปัญหาเรื่องการได้รับสารนิเทศล่าช้ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ปัญหาเรื่องระยะเวลาในการรับสารนิเทศแต่ละครั้งทั้งช่วงห่างนานเกินไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

สาเหตุที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของปัญหาในเรื่องหนังสือพิมพ์ไม่มีคอลัมน์ประจำ ที่จะนำเสนอสารนิเทศของโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เนื่องจาก บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดรับสารนิเทศจากช่องทางที่เป็นสื่อมวลชนมากกว่าสื่อประเภทอื่น (ตารางที่ 9) และสื่อมวลชนที่รับสารนิเทศมากคือหนังสือพิมพ์ (ตารางที่ 11) ดังนั้น จึงทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประสบปัญหาในเรื่องการที่หนังสือพิมพ์ไม่มีคอลัมน์ประจำในการนำเสนอสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการมากกว่าเรื่องอื่นๆ

ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีมียุทธศาสตร์ของปัญหาในเรื่องการได้รับสารนิเทศล่าช้า อาจจะเนื่องจาก ต้นสังกัดส่งสารนิเทศไม่เป็นไปตามกำหนดที่ควรเป็นหรือสารนิเทศตกค้างที่งานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งภายในห้องสมุดเอง จึงทำให้ผู้รับผิดชอบโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมพลอยได้รับสารนิเทศล่าช้าไปด้วย

สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอมียุทธศาสตร์ของปัญหาในเรื่องระยะเวลาในการรับสารนิเทศแต่ละครั้งทั้งช่วงห่างนานเกินไป อาจจะเนื่องจาก ต้นสังกัดส่งสารนิเทศไม่สม่ำเสมอ และบรรณารักษ์เองก็ไม่ได้ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของโครงการจากแหล่งอื่นๆ ทั้งนี้ เกี่ยวกับระยะเวลาในการรับสารนิเทศนั้นมีบรรณารักษ์ได้ระบุไว้ในข้อเสนอแนะของปัญหาการรับสารนิเทศด้วยว่า ระยะเวลาในการรับสารนิเทศแต่ละครั้งทั้งช่วงห่างนานถึง 2 ครั้งต่อปี

4.2 ปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศ (ตารางที่ 30) โดยรวม ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทประสบปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศระดับปานกลางทุกด้าน โดยปัญหาด้านประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.24$) รองลงมาเป็นปัญหาด้านสื่อที่ใช้เผยแพร่ ($\bar{X} = 3.20$) และปัญหาด้านการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประเภทห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนทั้งสามประเภทประสบปัญหาระดับปานกลางทุกด้าน โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ปัญหาด้านสื่อ

ที่ใช้เผยแพร่สารนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ปัญหาด้านประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น สมมติฐานข้อที่สามที่ตั้งไว้ว่า ในการรับสารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม บรรณารักษ์ประสบปัญหาด้านช่องทางในการรับสารนิเทศในระดับมาก และในการเผยแพร่สารนิเทศประสบปัญหาการจัดกิจกรรมในระดับมากเช่นกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สาเหตุที่ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานอาจเนื่องมาจาก ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม บรรณารักษ์ได้รับทั้งคู่มือและชุดฝึกอบรมการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังได้รับการอบรมจากบุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงไม่เป็นปัญหาสำหรับบรรณารักษ์

เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละเรื่อง (ตารางที่ 31) ผลปรากฏว่า โดยรวมแล้ว บรรณารักษ์ประสบปัญหาระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นปัญหาเรื่องประชากรอยู่ห่างไกลจากห้องสมุด ทำให้ไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.61$) และปัญหาเรื่องบรรณารักษ์จัดหาสื่อได้ไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.58$) ที่เป็นปัญหาระดับมาก

หากจำแนกตามประเภทห้องสมุด ผลปรากฏว่า มีเพียงห้องสมุดประชาชนจังหวัดกับห้องสมุดประชาชนอำเภอที่บรรณารักษ์ประสบปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศระดับมาก โดยห้องสมุดประชาชนจังหวัดเป็นเรื่อง บรรณารักษ์ไม่ชำนาญในการใช้สื่อบางประเภท ($\bar{X} = 3.80$) บรรณารักษ์ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.78$) และบรรณารักษ์จัดหาสื่อได้ไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.60$) ขณะที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นเรื่องบรรณารักษ์จัดหาสื่อได้ไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.65$) และเรื่องประชากรอยู่ห่างไกลจากห้องสมุด ทำให้ไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.60$) ส่วนห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีประสบปัญหาระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยเรื่องประชากรอยู่ห่างไกลจากห้องสมุด ทำให้ไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.28$)

สาเหตุที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประสบปัญหาเรื่องการใช้สื่อและการจัดกิจกรรมมากกว่าเรื่องอื่นๆ อาจเนื่องจาก ในการใช้สื่อบางอย่างต้องอาศัยการเรียนรู้และทักษะ โดยเฉพาะสื่อโสตทัศน์ หรือปัญหาอาจเกิดจากการที่อุปกรณ์เหล่านั้นเกิดการชำรุดไม่สามารถใช้การได้บรรณารักษ์จึงประสบปัญหาในการใช้สื่อเหล่านั้นด้วย นอกจากนี้การที่ผู้รับผิดชอบโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ (ตารางที่ 3) ซึ่งไม่ชำนาญในการใช้สื่อ

สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอที่ประสบปัญหาเรื่องประชากรอยู่ห่างไกลจากห้องสมุด ทำให้ไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรม อาจเนื่องมาจาก ห้องสมุดตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน และไม่มียานพาหนะสำหรับเดินทางไปห้องสมุดจึงรู้สึกเหมือนว่าห้องสมุดอยู่ไกลเกินไป หรือการที่ประชากรต้องประกอบอาชีพในช่วงเวลากลางวันจึงทำให้คิดว่าการไปห้องสมุดเป็นเรื่องที่เสียเวลา

สำหรับข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์ได้รับมา จำแนกเป็นด้านสารสนเทศที่ได้รับ และข้อเสนอแนะในการรับสารสนเทศ จะเห็นได้ว่ามีบรรณารักษ์ให้ความสนใจในการรับสารสนเทศ โดยเฉพาะสารสนเทศที่ได้รับนั้น บรรณารักษ์เสนอแนะว่าอยากได้สารสนเทศมากกว่าในปัจจุบัน เนื้อหาสารสนเทศควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้ผลิตสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการควรส่งสารสนเทศนั้นให้ห้องสมุดประชาชน อย่างน้อย 1 ชุด สารสนเทศควรมีความหลากหลาย สารสนเทศควรมีความละเอียดเพื่อเพิ่มความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และควรจัดให้มีการรับสารสนเทศ อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับสารสนเทศนั้น บรรณารักษ์ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการโดยตรง หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอทั่วถึง ควรปรับปรุงกระบวนการจัดส่งสารสนเทศไปยังบรรณารักษ์ให้รวดเร็วกว่าเดิม ในการจัดส่งสารสนเทศไปยังบรรณารักษ์ ควรจัดให้เหมาะสมกับเวลาทำงาน ควรจัดส่งสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ควรส่งสารสนเทศให้ห้องสมุดทุกสัปดาห์ ขอให้ส่งสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่าทิ้งช่วงเวลาแต่ละครั้งนานเกินไปเพราะไม่ต่อเนื่อง ในการจัดส่งสารสนเทศ ควรมีการติดตามผลว่าสารสนเทศถึงมือผู้รับหรือไม่ โดยจัดทำแบบตอบรับเอกสารแนบมาพร้อมกับเอกสารที่ได้ส่งไป

ส่วนการเผยแพร่สารสนเทศนั้น บรรณารักษ์ได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านวิธีการรับสารสนเทศ ดังนี้ ให้ประกาศกับรถติดเครื่องเสียง ออกประกาศเสียงตามสายระดับอำเภอและระดับท้องถิ่น ประกาศให้ประชาชนทราบทุกครั้งที่มีการมหรสพในอำเภอ ควรจัดส่งข่าวทางสื่อมวลชน ควรแจ้งข่าวสารข้อมูลในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่หอประชุมอำเภอ ควรเผยแพร่สารสนเทศเข้าสู่ระดับตำบล ควรมีเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอและมีความรู้เกี่ยวกับสื่อประเภทต่างๆ และด้านปัญหาในการเผยแพร่สารสนเทศ มีบรรณารักษ์ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ บรรณารักษ์จัดกิจกรรมไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ไม่น่าสนใจ แต่ไม่ทราบจะทำอย่างไร สารสนเทศที่ส่งมาจากส่วนกลาง นำมาจัดกิจกรรมทำให้ประชาชนไม่สนใจ เพราะไม่ได้เกิดจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว มีข้อจำกัดในการเลือกใช้สื่อ คือ ห้องสมุดไม่มีสื่ออื่นๆ บางครั้งก็มีแต่ข่าวสดมาก ไม่มีงบประมาณซ่อมแซม เจ้าหน้าที่และบรรณารักษ์ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม เพราะต้องช่วยงานของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอทุกงาน เช่น งานการเงิน ทะเบียนนักศึกษา งานพัสดุ

ความจริงบุคลากรหลักของห้องสมุดมีเพียงหัวหน้าศูนย์กับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด นอกนั้นเป็นบุคลากรช่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่อง การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนมีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

1. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า มีหลายหน่วยงานที่ผลิตสารนิเทศเดียวกัน ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงควรสำรวจแหล่งที่จะเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลไปยังบรรณารักษ์ ทั้งนี้เพื่อให้แต่ละแหล่งได้แบ่งหน้าที่ในการผลิตเอกสาร นอกจากจะลดความซ้ำซ้อนของเอกสารที่บรรณารักษ์จะได้รับแล้ว ยังเป็นการดำเนินงานที่เป็นระบบอีกด้วย

2. สารนิเทศที่บรรณารักษ์ได้รับส่วนใหญ่เป็นตารางการออกอากาศ ควรเพิ่มให้มีความหลากหลายโดยสำรวจความต้องการสารนิเทศที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลของบรรณารักษ์ เพื่อจะได้จัดส่งสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

3. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า บรรณารักษ์รับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจมากที่สุด ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงควรปรับปรุงการเผยแพร่สารนิเทศผ่านทางสื่อเฉพาะกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรเผยแพร่สารนิเทศผ่านสื่อประเภทอื่นๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อ บรรณารักษ์จะได้เลือกรับสารนิเทศจากสื่อที่สามารถรับได้อย่างสะดวก

ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

1. การเผยแพร่สารนิเทศของบรรณารักษ์ซึ่งใช้สื่อบุคคลมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เนื่องจากสื่อบุคคลสามารถเข้าถึงกลุ่มประชากรได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น บรรณารักษ์ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลให้กับบุคคลเหล่านี้ เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อแทนบรรณารักษ์อย่างกว้างขวางต่อไป

2. บรรณารักษ์ควรร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในท้องถิ่นเพื่อให้การเผยแพร่สารนิเทศไปสู่ประชาชนทั่วไปสามารถทำได้อย่างทั่วถึง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล วัด หรือจุดที่มีการติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมอื่นๆ

3. บรรณารักษ์ควรขยายการเผยแพร่สารนิเทศไปสู่ประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มคนพิการ ทหาร ผู้ต้องขัง กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น เนื่องจากรายการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมี

ความหลากหลาย ถึงแม้ประชากรจะไม่ต้องการลงทะเบียนเรียนแต่ก็สามารถแสวงหาความรู้จากรายการที่จัดให้แบบตามอัธยาศัยได้

แนวทางการวิจัยในอนาคต

1. ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาเนื้อหาที่ผู้เผยแพร่สารนิเทศนำเสนอผ่านสื่อประเภทต่างๆ ดังนั้น จึงควรศึกษาเนื้อหาสารนิเทศที่หน่วยงานแต่ละแห่งเผยแพร่ด้วย
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์กับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในด้านอื่นๆ ทั้งด้านคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมและความเหมาะสมในการให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์การเรียนรู้ผ่านดาวเทียม